T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	**1**
İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	**28**

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 8
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 8
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 9
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 12
8. EKLER 23

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Yapısı 2
Tablo 2: İdari Personel Sayıları 3
Tablo 3:Akademik Personel Kadro Durumu 3
Tablo 4: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 5: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu (TL) 5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri (TL) 6
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri (TL) 6
Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL) 6
Tablo 9: Mahsup İşlemi Yapılmayan Akreditifler Tablosu 17

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AB **:** Avrupa Birliği

ARDEB **:** Araştırma Destek Programları Başkanlığı

BAP **:** Bilimsel Araştırma Projeleri

BKMYS **:**Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi

ERASMUS **:** European Region Action Scheme for the Mobility of University Students

İYTE **:** İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü

İZKA **:** İzmir Kalkınma Ajansı

SANTEZ **:** Sanayi Tezleri

TAM **:**Tümleşik Araştırma Merkezleri

TAGEM **:** Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

TPE **:** Türk Patent Enstitüsü

TÜBİTAK **:** Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

YÖKSİS **:**Yükseköğretim Bilgi Sistemi

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Geçici Kabul İşlemleri Yapılan Yatırımlara İlişkin Tutarların İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Aktarılmaması

2. Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Yanlış Kullanılması

B. Diğer Bulgular

1. İdari Para Cezalarının Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

2. İşlemleri Tamamlandığı Halde Mahsup Edilmeyen Akreditiflerin Bulunması

3. Proje Özel Hesabındaki Dövizler İçin Ay Sonunda Değerleme Yapılmaması

4. TÜBİTAK Kaynaklarından Alınan Tüketim Malzemelerinin Doğrudan Giderleştirilmesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden, 11.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Kanun ile kurulmuştur.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'dur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır.

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlüğü, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü, Genel Kültür Dersleri Bölümü, Araştırma ve Uygulama Merkezleri, Tümleşik Araştırma Merkezi ile Araştırmalar Direktörlüğünden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Koordinatörlükler, Bilimsel Araştırma Birimi, Genel Sekreterlik, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri, Birimler, Merkezler, Ofisler ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör, Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadırlar.

www.balioglu.net

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü bünyesinde 3 fakülte, 1 yüksekokul, 1 lisansüstü eğitim enstitü, 1 genel kültür dersleri bölümü bulunmaktadır. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
• Rektör • Senato • Üniversite Yönetim Kurulu • Rektör Yardımcıları • İç Denetim Birimi • Koordinatörlükler • Bilimsel Araştırma Birimi • Genel Sekreterlik • Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri • Birimler • Merkezler • Ofisler	• Rektör • Rektör Yardımcıları • Yönetim Kurulu • Senato • **Fakülteler** Fen Fakültesi Mimarlık Fakültesi Mühendislik Fakültesi • **Enstitüler:** Lisansüstü Eğitim Enstitüsü • **Yüksekokullar** Yabancı Diller Yüksek Okulu

• Hukuk Müşavirliği • Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü	• **Bölümler** Genel Kültür Dersler Bölümü • **Araştırmalar Direktörlüğü** Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü (BAP-K) • **Uygulama ve Araştırma Merkezleri (**2adet) • **Tümleşik Araştırma Merkezleri** (12 adet)

Enstitüde 2020 yılsonu itibarıyla akademik ve idari personel sayısı toplam 981'dir. Bu personelin 598'i kadrolu akademik personel, 10'u yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 383'ü idari personel, 2'si sözleşmeli idari personel ve 113'ü işçi kadrosunda bulunmaktadır.

Tablo 2: İdari Personel Sayıları

	Dolu	**Boş**	**TOPLAM**
Genel İdari Hizmetler	233	138	**371**
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	9	14	**23**
Teknik Hizmetler Sınıfı	113	46	**159**
Avukatlık Hizmetleri Sınıfı	1	2	**3**
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	27	25	**52**
TOPLAM	**383**	**225**	**608**

www.balioglu.net

Tablo 3:Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	**Kadroların Doluluk Durumu**			**İstihdam Şekli**	
	Dolu	**Boş**	**Toplam**	**Tam zamanlı**	**Yarı zamanlı**
Profesör	88	36	124	88	-
Doçent	65	82	147	65	-
Dr. Öğretim Üyesi	64	112	176	64	-
Öğretim Görevlisi	136	41	177	136	-
Araştırma Görevlisi	245	101	346	245	-
TOPLAM	**598**	**372**	**970**	**598**	-

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine

sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

"Özel Bütçeli İdare" olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve özgelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsüne Üniversitesine 132.986.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş olup yıl içinde 13.212.000,00 TL ödenek eklenmiş, ayrıca; yıl içinde 10.624.413,00 TL finans fazlası (likit) ödenek eklenmesiyle toplam tahsis edilen ödenek 156.822.413,00 TL'ye ulaşmıştır. Yıl sonu itibarıyla bu tutarın 149.462.499,00 TL'sının harcanmasıyla toplam ödeneğin kullanılma oranı %95,30 olarak gerçekleşmiştir.

www.balioglu.net

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2020 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	91.685.000,00	98.866.049,00	98.117.828,00	99,24	65,65
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	14.052.000,00	15.027.250,00	14.950.553,00	99,49	10
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	10.609.000,00	15.055.275,00	13.195.710,00	87,65	8,83
05-Cari Transferler	3.143.000,00	5.845.839,00	5.360.164,00	91,69	3,59
06-Sermaye Giderleri	13.497.000,00	22.028.000,00	17.838.245,00	80,99	11,93
TOPLAM	**132.986.000,00**	**156.822.413,00**	**149.462.499,00**	**95,30**	**100**

Bütçe başlangıç ödenekleri ile harcama tutarları dikkate alındığında bütçe başlangıç ödeneğinin %12,38 oranında aşıldığı görülmüştür. Bu oran, Personel giderlerinde %7,01; sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde %6,39, mal ve hizmet alım giderlerinde %24,38, cari transfer giderlerinde %70,54; sermaye giderlerinde ise %32,16 oranında artış olarak gerçekleşmiştir. Tüm gider kalemleri beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Bunun dışında, Enstitüde AB, TÜBİTAK, TAGEM, ERASMUS, UDAP (Ulusal Deprem Araştırma Programı), İZKA (Çevre Kontrollü Tarım Araştırmaları), Zamanı ve Mekanı Emanet Alan Gençlik projeleri yürütülmüş ve 2020 yılı için toplam 17.752.521,50 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2020 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu (TL)

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini	Gerçekleşen Tutar	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.241.000,00	2.739.600,39	220,76	1,84
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	129.810.000,00	142.869.306,00	110,06	95,74
05-Diğer Gelirler	1.935.000,00	3.594.076,86	185,74	2,40
06-Sermaye Gelirleri		2.806,16	100	0.02
TOPLAM	**132.986.000,00**	**149.205.789,41**	**112,19**	**100**

Buna göre 2020 yılında bütçe gelirleri beklenenin üzerinde %112,19 olarak gerçekleşmiştir. Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri %220,76 gerçekleşme oranı ile en fazla gerçekleşmeyi sağlamıştır. Diğer gelirler ise %185,74 gerçekleşme oranı ile ikinci sıradadır. Sermaye gelirlerinde bütçe geliri oluşmayacağı tahmin edilmesine rağmen taşınır satış gelirleri kaleminde 2.806,16 TL'lik bir gelir gerçekleşmesi oluşmuştur

Üniversitenin bütçe gelir ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

www.balioglu.net

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri (TL)

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (A)	2019 Yılı (B)	2020 Yılı (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	67.537.971,00	83.047.224,00	98.117.828,00	22,96	18,15
SGK Devlet Prim Giderleri	10.203.722,00	12.526.642,00	14.950.553,00	22,77	19,35
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	16.207.498,00	19.564.519,00	13.195.710,00	20,71	-32,55
Faiz Giderleri					
Cari Transferler	3.530.300,00	4.633.411,00	5.360.164,00	31,25	15,69
Sermaye Giderleri	25.091.044,00	21.078.429,00	17.838.245,00	-15,99	-15,37
Sermaye Transferleri					
TOPLAM	**122.570.536,00**	**140.850.225,00**	**149.462.499,00**	**14.91**	**6,11**

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri (TL)

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (A)	2019 Yılı (B)	2020 Yılı (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.896.870,93	3.763.024,70	2.813.602,97	-3,43	-25,23
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	116.753.677,03	137.907.989,72	142.869.306,00	18,12	3,62
Diğer Gelirler	2.048.293,70	2.068.786,49	3.594.076,86	1	73,73
Sermaye Gelirleri	1.600,00	1.600,00	2.806,16	0	75,38
Toplam	122.700.441,66	143.741.400,91	149.279.791,99	17,15	3,85
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	275.190,59TL	37.108,41	74.002,58	-86,52	99,42
NET TOPLAM	**122.425.251,07**	**143.704.292,25**	**149.205.789,41**	**17,38**	**3,82**

Dönem faaliyet geliri 184.178.665,92 TL, faaliyet gideri ise 185.074.502,90 TL olan Üniversitenin, 2020 yılını 1.071.457,67 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, Iskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu
185.074.502,90	184.178.665,92	175.620,69	184.003.045,23	-1.071.457,67

www.balioglu.net

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Kanun'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesi, 2020 yılını 71.664,47 TL dönem zararı ile kapatmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

www.balioglu.net

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi (BMKYS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları,

www.balioglu.net

Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

www.balioglu.net

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2020 yılsonu itibariyle; 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır:

5018 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

Mali kontrolün bir parçası olan iç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun'un beşinci kısmında, 55 ile 67'inci maddeler arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri,
- Muhasebe ve malî hizmetler,
- Ön malî control,
- İç denetim.

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2020 yılı denetimi kapsamında, mezkur mevzuat çerçevesinde, kurum iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kurum stratejik planı ve bu planın yıllık uygulama dilimi olan performans programı ile faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren idare faaliyet raporları mevcuttur.

www.balioglu.net

Enstitünün 2019-2023 yıllarını kapsayan Stratejik Plan ve 2020 yılı Faaliyet Raporunda, İdarenin misyonu ve vizyonu belirtilmiştir. Bu nedenle personelin tamamının idarenin misyon ve vizyonundan haberdar olduğu kanaatine varılmıştır. Misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere idare birimleri ve alt birimlerce yürütülecek görevler yazılı olarak tanımlanmıştır.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesinin sağlandığı, kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği, yetkiler ve yetki devrinin sınırlarının açıkça belirlendiği ve yazılı olarak bildirildiği anlaşılmıştır.

2019-2023 yıllarını kapsayan stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programını hazırlanmıştır. Ayrıca İdare, bütçesini stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlamıştır.

Kurumsal risk yönetim çalışmaları kapsamında 2019-2023 Stratejik Planında kurumsal risklere yer verildiği tarafımıza bildirilmiştir.

Enstitüde Ön Mali Kontrole İlişkin Yönerge hazırlanmış olup, bu yönergeye göre gerekli iş ve işlemler yürütülmektedir.

Tüm birimlere ait görev tanımları ilgili mevzuatlar doğrultusunda oluşturulmuş, iş akış şemaları iç kontrol sistemi yazılım programı üzerinden kayıt altına alınmıştır.

Enstitüde yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmamaktadır. Ancak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı kapsamında "Bütünleşik Yönetim Bilgi Sistemi oluşturulması" eylemi öngörülmüştür. Söz konusu eylem kapsamında yapılan ön çalışmalar tamamlanmış olup, konuya ilişkin hazırlanan rapor, üst yönetime sunulmuştur. Eylem, kısıtlı bütçe nedeniyle belirlenen tarih itibariyle sonuçlandırılamamıştır. Bunun yanında İç Kontrol Sistemi Yazılım Programı kapsamında da faaliyetlere ilişkin gerekli bilgiler kayıt altına alınmaktadır.

2020 yılı İdare Faaliyet Raporu hazırlanmış ve mevzuatta öngörülen süre içerisinde yayınlanmıştır. Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare Faaliyet Raporlarında gösterilmekte ve duyurulmaktadır**.**

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlandığı, eylem planında döner sermaye ile ilgili eylemlerin belirlendiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlendiği, planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapıldığı ve raporlandığı beyan edilmiştir. Ayrıca iç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirildiği ve değerlendirme formları ve raporların düzenlendiği ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirdiği ve raporda tespit edilen geliştirilmesi gerekli alanlara ilişkin yapılacak olan çalışmalar hazırlık aşamasında olduğu tarafımıza bildirilmiştir.

Enstitü bünyesinde 3 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 2'si doludur. İlgili iç denetim birimi tarafından iç kontrol sisteminin incelenmesi ve değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapıldığı, hazırlanan raporun üst yöneticiye sunulduğu anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Geçici Kabul İşlemleri Yapılan Yatırımlara İlişkin Tutarların İlgili Maddi Duran Varlık Hesabına Aktarılmaması

www.balioglu.net

Üniversitede, 2020 yılında geçici kabulü yapılan yapım işlerinin 31.12.2020 tarihine kadar ilgili varlık hesaplarına aktarılmayıp, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nda izlenmeye devam edildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına ilişkin düzenlemeler getiren *"Hesabın niteliği"* başlıklı 187'inci maddesinde bu hesabın kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmeliğin *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 188'inci maddesinin (b) bendinde aynen: *"Tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarlar bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilir."* denilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen her türlü giderlerin, geçici kabul işlemlerinin tamamlanmasının

ardından, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gerekmektedir.

Buna göre, muhasebe kayıtlarının, tam açıklama ilkesine de uygun olarak, kurum hesap planında belirtilen uygun hesaplar/ekonomik kodlar kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmesi ve bu bağlamda da geçici kabulü 2020 yılı içerisinde yapılarak, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen 39.416.372,81 TL'lik tutarın; 2.055.781,28 TL'sinin 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına, 37.360.591,53 TL'sinin ise 252 Binalar Hesabı'na aktarılması gerekmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi tarafından 2021 yılı içerisinde ilgili hesaplarda gerekli düzeltmelerin yapıldığı bildirilmiştir. Ancak 2021 yılı içerisinde yapılan bu düzeltmelerin 2020 yılı mali tablolarını etkilemediği ve toplam 33.533.198,50 TL tutarında hatanın devam ettiği ve bu çerçevede eksik muhasebe kaydı nedeniyle 2020 yılı Bilançosunun ilgili hesaplar bazında hatalı bilgi içerdiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Yanlış Kullanılması

www.balioglu.net

Tek bir muhasebe birimi bulunan ve özel bütçeli bir kamu idaresi niteliği taşıyan Üniversitede, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne aykırı olarak 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının kullanıldığı tespit edilmiştir.

Mezkûr Yönetmeliği'n 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabına ilişkin düzenlemeler getiren *"Hesabın niteliği"* başlıklı 364'üncü maddesi uyarınca 511 no'lu hesap; aynı bütçeli kamu idarelerine ait muhasebe birimlerinin, birbirlerine gönderdikleri veya birbirlerinden aldıkları para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Yönetmeliği'n "*Hesaba ilişkin işlemler"* başlıklı 365'inci maddesinde; bu hesabın hangi işlemler için kullanılacağı sayılmış olup, tek bir muhasebe birimi bulunan özel bütçeli kamu idarelerinin, adı geçen hesabı kullanmalarına cevaz veren bir hükme yer verilmemiştir.

511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının, aynı bütçeli kamu idarelerine ait muhasebe birimlerinin birbirlerine gönderdikleri veya birbirlerinden aldıkları para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılacağı, mevzuatın amir hükmü olmasına rağmen bu hesabın, İdarenin kendi harcama birimleri arasında kullanıldığı görülmüştür.

Aynı Yönetmeliği'n 511 no'lu hesabın işleyişine ilişkin hükümler ihtiva eden 366'ncı maddesinde; bu hesabın alacak ve borç tarafına yapılacak kayıtların, hangi şartların gerçekleşmesi hâlinde mümkün olduğu açıklanmıştır. Ayrıca aynı maddenin (a) bendinin onbeşinci ve (b) bendinin ondördüncü fıkralarında ise; dönem sonu itibarıyla hesabın bakiye vermesi halinde bakiyenin, 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabına aktarılacağı ifade edilmiştir.

Öte yandan Yönetmeliği'n 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabına ilişkin düzenlemeler getiren *"Hesaba ilişkin işlemler"* başlıklı 372'nci maddesinin *"Malî yılsonu itibarıyla muhasebe birimlerince bu hesaba kaydedilen tutarlar, Bakanlıkça merkezde birleştirilir. Birleştirme sonucu, hesabın borç veya alacak bakiyesi vermesi durumunda hesabın denkliğinin sağlanması amacıyla Bakanlıkça merkezde ve yerinde gerekli incelemeler yapılır."* Hükümleri gereği de 519 no'lu hesabın bakiye vermemesi gerekmektedir. Bu hesabın bakiye vermesi halinde bilançoda yer alan tutar kadar bir devir hatası olduğu anlaşılacaktır.

Her ne kadar söz konusu işlemler, Bütünleşik Kamu Mali Yönetimi Bilgi Sistemi (BKMYS) ile ilgili 20.12.2017 tarihli ve 27345 sayılı T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü yazısına istinaden yapılmış ve 511 no'lu hesap, birimler arası taşınır aktarma işlemleri sırasında BKMYS tarafından otomatik olarak çalıştırılmış olsa da; muhasebe birimleri arasındaki değer hareketlerini (karşılıklı artış ve azalışları) ve bunun neden olduğu mali tablolardaki etkiyi ifade etmek için kullanılan 511 no'lu hesabın, tek bir muhasebe birimi olan ve harcama birimleri arasındaki değer hareketleri nedeniyle mali tablolarında herhangi bir varlık azalışına ya da artışına maruz kalmayan bir Kamu İdaresi için kullanılması mümkün değildir.

Ayrıca bir yönetmelik hükmünün, hukuk hiyerarşisi açısından yönetmelikten sonra gelen genelge, özelge ve duyuru gibi düzenlemelerle değiştirilmeyeceği ya da farklı bir şekilde uygulanamayacağı da göz ardı edilmemelidir.

Bu itibarla; mizan cetvelinde, 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabında yer alan 940.180,23 TL'nin gerçeği yansıtmadığı ve bakiye vermemesi gereken 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabının, yılsonu mali tablolarında 1.194.431,80 TL bakiye verdiği; bu durumun, mevzuata uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İdari Para Cezalarının Nazım Hesaplarda İzlenmemesi

Kurumun, mamul mal alımı ve gayrimenkul büyük onarım işleri ödemelerinde ödeme emri belgesi üzerinden uyguladığı idari para cezalarının nazım hesaplarda izlemediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 533/E ve 533/F maddelerinde 998 Diğer nazım hesaplar hesabının niteliği ve hesabın işleyişi tanımlanmıştır. Yönetmeliğin 533/F maddesinin 4'üncü bendinde;

"Bakanlıkça bu hesaba yardımcı hesap açmak suretiyle izlenmesine karar verilen tutarlar bu hesabın ilgili yardımcı hesabına borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir." denilmektedir.

www.balioglu.net

Söz konusu idari para cezalarının muhasebeleştirilmesine ilişkin olarak, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 26.02.2013 tarihli ve 2261 sayılı yazısında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri tarafından verilen idari para cezalarının "998.51- Verilen İdari Para Cezaları" yardımcı hesaplarında izleneceği belirtilmiştir. Aynı yazıda, bahsi geçen kamu idarelerince bir idari para cezası verildiğinde, 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabına (998.51-Verilen İdari Para Cezaları) borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydı yapılacağı; ödeme süresi içerisinde tahsil edilen tutarların 998-Diğer Nazım Hesaplar Hesabına (998.51-Verilen İdari Para Cezaları) alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Kurum tarafından 2020 yılı içinde yukarıda belirtilen işlerle ilgili olarak toplam 12.799,71 TL tutarında 5 adet idari para cezası verildiği, tamamının ödeme emri belgesi üzerinden tahsil edildiği ve bu tutarın nazım hesaplarda izlenmediği görülmüştür.

İdari para cezalarının muhasebeleştirilmesinde Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün belirlediği şekilde 998- Diğer Nazım Hesaplar hesabının da kullanılması gerekmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresince idari para cezalarının ilgili nazım hesaplarda izleneceği bildirilmiştir. Ancak ilgili nazım hesapların kullanılmamış olması nedeniyle 2020 yılı mali tablolarında toplam 12.799,71 TL tutarında hatalı durumun devam ettiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: İşlemleri Tamamlandığı Halde Mahsup Edilmeyen Akreditiflerin Bulunması

Yurt dışı satın alımlarının gerçekleştirilmesi amacıyla açılan akreditiflerden bazılarının, 2020 yılı ve daha önceki yıllarda bedelleri ödendiği ve teslim işlemleri yapıldığı halde, muhasebe işlemlerinin tamamlanmamasının mali tablo hatasına neden olduğu tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 164 Akreditifler Hesabına ilişkin düzenlemeler getiren *"Hesabın işleyişi"* başlıklı 108'inci maddesinde *"...Akreditif karşılığı açtırılan kredilerden yapılan mahsuplar bir taraftan bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabı veya varlığa dönüştürülecek bir harcama unsuru ise ilgili varlık hesabına borç; diğer taraftan 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir."* denilmiştir.

www.balioglu.net

Bu hükme göre; yurt dışından gerçekleştirilen satın almaların tamamlanmasının ardından, alıma ilişkin kanıtlayıcı belgelerin mahsup için muhasebe birimine tevdi edilmesi gerekmektedir. Muhasebe birimi de kendisine gönderilen mahsup belgelerine dayanarak; bedeli ödenen akreditiflerin tutarlarını 164- Akreditifler hesabına alacak, 630-Giderler veya ilgili varlık hesabına borç kaydedecektir. Aynı zamanda bu tutarın, 830 ve 835 bütçe hesaplarına sırasıyla borç ve alacak olarak kaydının yapılması gerekmektedir.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünde 2020 yılı ve önceki yıllarda yürütülen projeler kapsamında yapılan satın almalar için açılmış akreditiflerden aşağıda gösterilenlerin ödeme ve teslim işlemleri tamamlandığı halde, 31.12.2020 tarihine kadar evrakının mahsup edilmek üzere muhasebe birimine gönderilmediği ve 2020 yılı mali tablolarına yansıtılmadığı tespit edilmiştir:

Tablo 9: Mahsup İşlemi Yapılmayan Akreditifler Tablosu

Ödeme Emri Belge No	Proje	Akreditif Tutarı (EURO)	Proje Adı	Akreditif Tutarı (TL)	Tarih	Döviz Kuru
HYS-2020-19426746 2020/11009	TÜBİTAK	0	Tübitak Proje Yazılım Desteği Hizmet Avansı Açma-Prof.Dr. Alper Baba	41.404,68	19.11.2020	0
HYS-2020-20474116 2020/11010	TÜBİTAK	0	Tübitak Proje Yazılım Desteği Hizmet Avansı Açma-Prof.Dr. Esma Volga Bulmuş Zareıe	73.608,31	19.11.2020	0
HYS-2020-19380690 2020/8684	TÜBİTAK	0	06000299 (117f243) Nolu Tübitak Projesinden Ümit Hakan Yıldız A Ait Akreditif Açma	5.101,86	24.09.2020	0
20070002155	AB	14.508,80	Yazılım	26.292,85	25.04.2007	1,8122
20070001995	AB	401,05	Mestan Ceyhana Verilen Avans	731,92	18.04.2007	1,825
20120011473	AB	20.000,00	Özgenç Ebil Abh 5035 Nolu Projeden Kredi Açılması	46.988,00	19.12.2012	2,3494
20120011477	AB	9.000,00	Özgenç Ebil Abh 5035 Nolu Projeden Kredi Açılması	21.144,60	19.12.2012	2,3494
20100002340	AB	499,65	Nurhan Ecemiş Ab 5017 Nolu Projeden Avans	1.000,00	07.04.2010	2,0014
20100000785	AB	18.340,00	Nurhan Ecemiş Ab 5017 Nolu Projeden Avans	37.956,46	18.02.2010	2,0696
20130002304	ERASMUS	700,00	Mehtap Eanes Erasmus 2012-2013 Nolu Proje Avans Ödemesi	1.648,50	21.03.2013	2,355
20130007164	ERASMUS	500,00	Sıla Turaç Baykara Erasmus 5033 Nolu Proje Yolluk Avansı	1.287,65	05.08.2013	2,5753
20130002302	ERASMUS	650,00	Asena Altan 2012-2013 Nolu Proje Avans Ödemesi	1.530,75	21.03.2013	2,355
20130007162	ERASMUS	550,00	Asena Altan 5033 Nolu Proje Yolluk Avans Ödemesi	1.416,42	05.08.2013	2,5753
20130007161	ERASMUS	600,00	Sedat Akkurt 5033 Nolu Proje Yolluk Avans Ödemesi	1.545,18	05.08.2013	2,575,3
20130002300	ERASMUS	650,00	Sıla Turaç Baykara Erasmus 2012-2013 Nolu Proje Avans Ödemesi	1.530,75	21.03.2013	2,355
			TOPLAM	263.187,93		

Satın almanın tamamlanmasına rağmen, 164-Akreditifler hesabının kapatılmaması, sarf malzemelerinin alınmış olması durumunda; 150-Stoklar hesabının kapatılmayan akreditif kadar eksik; 164-Akreditifler hesabının ise bu tutar kadar fazla raporlanmasına neden olmaktadır.

Benzer biçimde demirbaş niteliğindeki satın almalar söz konusu olduğunda Akreditiflerin kapatılmaması; 25- Duran varlık hesap grubunun kapatılmayan akreditif kadar eksik; 164-Akreditifler hesabının ise bu tutar kadar fazla raporlanmasına neden olmaktadır. Akreditif yöntemiyle yurt dışından hizmet alımı yapılmış olması halinde; hizmet alımı gerçekleşip bedelinin ödenmesine rağmen, ilgili belgelerin mahsup edilmek amacıyla

www.balioglu.net

muhasebe birimine gönderilmemesi 630-Giderler hesabının eksik, kapatılmayan 164-Akreditifler hesabının fazla raporlanmasına neden olmaktadır.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında işlemleri tamamlandığı halde kapatılmamış olan akreditiflerin 2021 yılı içerisinde kapatıldığı bildirilmiştir. Ancak 2021 yılı içerisinde yapılmış olan bu kapatma kayıtları 2020 yılı mali tablolarını etkilememektedir.

Yukarıdaki açıklamalara göre; mal, hizmet ve malzemelere ilişkin bedeller ödenip teslim gerçekleştiği halde, yurt dışından satın alınan mal/hizmet/malzemelere ilişkin akreditif hesabının zamanında kapatılmamasının, İYTE bilançosunda, ilgili hesap gruplarının toplam 263.187,93 TL eksik; 164 Akreditifler hesabının 263.187,93 TL fazla raporlanmasına neden olarak mali tablo hatasına yol açtığı, ayrıca bu nedenle bilançoda 59 Dönem Faaliyet Sonuçları Hesap Grubunun da gerçeği yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Proje Özel Hesabındaki Dövizler İçin Ay Sonunda Değerleme Yapılmaması

www.balioglu.net

Avrupa Birliği, uluslararası kuruluşlar veya uluslararası konsorsiyumlardan kapsam dâhilindeki kamu idarelerine proje karşılığı aktarılan ve bu amaçlar için kurum adına açılan banka hesaplarında bulunan hibe niteliğindeki tutarların ay sonları değerlemelerinin yapılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 104 Proje Özel Hesabı bölümünün *"Hesabın niteliği"* başlıklı 23' üncü maddesinde;

"(1) Proje özel hesabı; dış finansman kaynağından, kamu idareleri adına dış proje kredisi olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veya uygun görülen diğer bankalar nezdinde açılan özel hesaplara aktarılan tutarlar, bu tutarlardan yapılan giderler, verilen avanslar, açtırılan akreditifler ile avans ve akreditiflerden nakden geri alınanların ve hesap bakiyesinin değerlemesi sonucu ortaya çıkan kur farklarının Devlet Borçları Muhasebe Birimi veya genel bütçe kapsamı dışındaki kullanıcı kamu idareleri muhasebe birimlerince izlenmesi için kullanılır."

"Hesabın İşleyişi" başlıklı 25'inci maddesinin 6'ncı fıkrasında;

"Özel hesaplardaki dövizlerin ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden yapılacak değerlemesi sonucunda oluşan kur artışı farkları bu hesaba borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir."

Aynı Yönetmeliğin *"Dönem sonu işlemleri"* başlıklı 535'inci maddesinde;

"(1) Dönem sonu işlemleri malî yılın sonunda geçici mizanın çıkarılmasının ardından yapılan aşağıdaki işlemlerden oluşur:

(...)

b) Bütçe ve ödenek hesapları dışındaki dönem sonu işlemleri;

(...)

6) Dönem sonunda ilgili varlık ve yabancı kaynak hesaplarında kayıtlı olup, yabancı para cinsinden izlenen tutarlar değerlemeye tabi tutulur ve raporlama tarihindeki gerçek değerleri ile malî raporlarda gösterilir.

(...) denilmektedir.

Bu hükümlere göre; 104 Proje Özel Hesabına kaydedilen ve yabancı para cinsinden izlenen tutarların, ay ve yıl sonlarında değerlemeye tabi tutulması ve değerlemede, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kurunun esas alınması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşlardan Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik'in *"Proje karşılığı hibelerin muhasebeleştirilmesi"* başlıklı 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde;

"Proje karşılığı olarak temin edilen dövizler ilgili kamu idaresi muhasebe birimlerince bankada açtırılacak döviz hesabına aktarıldığında; aktarma tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden 104-Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği…" belirtilmekte, (d) bendinde ; "Ay sonlarında döviz mevcudunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ay sonu döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda; kur artışından doğan farklar, 104-Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; kur azalışından doğan farklar ise 630-Giderler Hesabına borç, 104-Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir" denilmektedir.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünde bu amaçlar için açılan hesaplarda tutulan yabancı para varlıklar için 2020 yılı sonunda 24.12.2020 tarihinde 4 adet ve 31.12.2020 tarihinde 18 adet yevmiye ile değerleme işleminin yapıldığı, bunun dışında yıl içerisinde yukarıda adı geçen Yönetmelik gereği ay sonları değerleme işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre hibe kapsamında elde edilmiş olan dövizler için ay sonu değerleme işlemi yapılması gerekmekte olup, ortaya çıkan kar/zarar durumuna göre gelir ya da gider hesaplarının kullanılması gerekmektedir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında 104 Proje Özel Hesabına ilişkin olarak yapılan değerlemelerin ilgili mevzuatta öngörüldüğü şekilde ay sonlarında yapılmaya başlanıldığı bildirilmiştir. Ancak 2021 yılında başlatılan uygulamanın 2020 yılı mali tablolarını etkilemediği ve 104 Proje Özel Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: TÜBİTAK Kaynaklarından Alınan Tüketim Malzemelerinin Doğrudan Giderleştirilmesi

Muhasebe kayıtlarının kontrolünde TÜBİTAK proje kaynaklarından alınan laboratuvar sarf malzemelerinin doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 1, 12, 13, 15 ve 30'uncu madde hükümlerine göre; kaynağına, edinme yöntemine bakılmaksızın kamu idarelerine ait bütün taşınırların, taşınır işlem fişi düzenlenerek kayıt altına alınması ve taşınır işlem fişi düzenlenerek ilgili evrak ekinde muhasebe birimine gönderilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Ayrıca Kamu İdarelerine Ait Özel Hesaplara İlişkin İşlemlerin Muhasebeleştirilmesine Dair Yönetmelik kapsamında bulunan proje özel hesaplarından (TÜBİTAK, SANTEZ vb.) satın alınan tüketim malzemelerinin yine bu Yönetmeliğin *"Özel hesaba ilişkin işlemlerin muhasebeleştirilmesi*" başlıklı 6'ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (b) ve (ç) bentlerinde belirtildiği üzere taşınır kayıtlarına alınarak ilgili varlık hesabına borç kaydı yapıldıktan sonra proje yürütücüsünün ya da belirleyeceği kişinin kullanımına verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Diğer yandan, Muhasebat Genel Müdürlüğü 24.05.2018 tarihli, 74892797-220.06.02-8935 sayılı ve "Özel Hesaplardan Alınan Tüketim Malzemeleri" konulu yazısında; Özel hesaplardan alınan tüketim malzemelerinin kaydı için Taşınır Kod Listesine 150.99.11- Proje Özel Hesaplarından Alınan Satın Alınan Tüketim Malzemeleri kodu eklendiği ifade edilmiştir.

İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesinin 2020 yılı muhasebe kayıtlarının incelenmesinde, özel hesaplardan alınan 2.974.248,04 TL'lik laboratuvar malzemelerinin 150.99.11-150.99.11- Proje Özel Hesaplarından Alınan Satın Tüketim Malzemeleri varlık koduna kaydedilmek yerine, 630.03.02.06.01 Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Temrinlik Malzeme Alımları koduna kaydedilerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

TÜBİTAK proje kaynaklarından alınan laboratuvar sarf malzemelerinin belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak doğrudan giderleştirildiği görülmüş olup, Özel hesaplardan alınacak tüketim malzemelerinin kaydı için Muhasebat Genel Müdürlüğünce açılan 150.99.11- Proje Özel Hesaplarından Alınan Satın Alınan Tüketim Malzemeleri kodunun kullanılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında ilgili muhasebeleştirme işlemlerinin bulgu tarihinden itibaren bulguda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde yürütüleceği bildirilmiştir. Ancak 2021 yılında başlatılan uygulamanın 2020 yılı mali tablolarını etkilemediği ve 150.99.11- Proje Özel Hesaplarından Alınan Satın Alınan Tüketim Malzemeleri hesap kodunda 2.974.248,04 TL eksiklik, 630.03.02.06.01 Laboratuvar Malzemesi ile Kimyevi ve Temrinlik Malzeme Alımları hesap kodunda ise bu tutar kadar fazlalık bulunduğu değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Avrupa Birliği Projesinden Kaynaklı Ödemeler Sırasında İstihkak Sahiplerinin Vergi Borçlarının Aranılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından 30.06.2007 tarih ve 26568 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tahsilat Genel Tebliğinin (Seri: a,Sıra No:1) İkinci Bölümünün amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumluluklarının açıklandığı V.'inci Başlığında, 5018 sayılı Kanuna tabi kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin, kaynağına bakılmaksızın hak sahiplerine 5.000 liranın üzerinde, hak sahiplerinin Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığını gösterir belgenin aranılması zorunluluğu gereği kurumun yaptığı mal ve hizmet alımlarından kaynaklanan ödemeler sırasında, istihkak sahiplerinin vadesi geçmiş vergi borçlarının bulunmadığına dair

www.balioglu.net

			belge, istisna uygulanmaksızın aranmaya devam edileceği bildirilmiş olup Bu konuda örnek bir ödeme ve vergi borcu yoktur yazısı tarafımıza sunulmuştur.
Kuruma Ait Taşınmazın Pazarlık Usulü İle Kiraya Verilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılından itibaren kurum taşınmazlarının ihale edilmek ve ilana çıkılmak suretiyle kiraya verildiği bildirilmiş olup konunun varlığı denetimimiz esnasında tespit edilmiştir.
Bilimsel Araştırma Projelerinin Ara Raporlarının Teslim Edilmemesi Veya Geç Teslim Edilmesi ile Otomasyon Sisteminin Kurulmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	2020 yılında Bilimsel araştırma projelerinin zamanında teslim edildiği bildirilmiş ve örnek ara raporlar tarafımıza sunulmuştur.
Kurum Binalarının Teknoparktaki Yönetici Şirkete Bedelsiz Tahsis Edilmesi, Teknopark'ın Kullanımındaki Bir Binanın Devralınmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Kurum tarafından Kuruma ait binaların Teknopark Yönetici Şirkete kira almayarak bedelsiz tahsis edilebilmesinin mümkün olmadığı göz önünde bulundurularak ilgili yasal mevzuat çerçevesinde çalışmalara başlandığı, A-1, A-2 ve A-3 binaları ile söz konusu atölye alanına ilişkin kira alacaklarının tahsili için gerekli işlemlerin yapılması ile ilgili çalışmalar

www.balioglu.net

			ivedilikle yürütüleceği belirtilmiştir. Bu konuda çalışmaları yürütmek üzere bir komisyon oluşturulmuş, tespitler ve yeni protokol oluşturma konusunda çalışmaların devam ettiği bildirilmiştir
Kurumun Faiz Gelirlerinden Banka Tarafından Yapılan Vergi Kesintisinin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum tarafından verilen cevaba göre 2021 yılında muhasebe sistemi faiz gelirlerinden yapılacak kesinti ayrıntı ekonomik kodu 630.03.04.30.90 Diğer Vergi Resim ve Harç benzeri giderler şeklinde tanımlamıştır. İlgili ekonomik tertibe yapılan kayıtla ilgili olarak muhasebe işlem fişi örneği tarafımıza sunulmuştur.
Kurumun Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Faturaya Dayalı Borçlarının Mali Tablolarda Yer Almaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Kurum tarafından verilen cevapta "Sosyal Güvenlik Kurumu'na ödenecek borç ve diğer yükümlülükler karşılığı olarak ayrılan tutarların açıklama kısmında belirtilen Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün yazısı üzerine 630-Giderler hesabına borç 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve diğer yükümlülkler hesabının çalıştırılması mevcut muhasebe sisteminde mümkün

www.balioglu.net

			olamamıştır. Daha sonra sistem üzerinden çağrı açılmış ve sisteme kaydetmemize izin verilmişitr. Bununla ilgili olarak oluşturulan Muhasebe İşlem Fişi 3 nolu ektedir. Ancak Harcama Birimi tarafından 368 hesabın borç çalışağı durum Harcama Yönetim Sisteminde kayıtlı olmadığı gibi öte yandan Harcama biriminin ödenek karşılı 830 Bütçe giderleri hesapları sadece 630 hesap ile aynı anda çalışmamaktadır. Böylelikle ödeme yapılırken ilgili tertipler seçilememiştir. Bu durum Muhasebat Genel Müdürlüğü'ne telefon görüşmeleri ile bildirilmiştir. Harcama Yönetim Sisteminde gerekli tanımlamalar yapılrsa muhasebe kayıtları tamamlanmış olacaktır." Denilmektedir. Kurum tarafından "Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü 03/07/2020 tarihli yazısı ile1- Tahakkuk kayıtlarının, mali yıl başlangıçlarında ve her hâlükârda taksit ödemeleri başlamadan önce idareler tarafından muhasebe birimlerine yazıyla veya elektronik ortamda bildirim yapılması üzerine, Merkezi

www.balioglu.net

			Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 289 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin 1 numaralı alt bendi çerçevesinde 630-Giderler Hesabına borç, 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının "12.99.01-5510 sayılı Kanunun 81'inci Maddesi Gereği SGK'ya Ödenecek %20'lik Ek Karşılık Primleri" detayına alacak, 2-Taksit ödeme kayıtlarının ise ödeme emri belgesi muhasebe birimine geldiğinde bir taraftan, 368-Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının "12.99.01-5510 sayılı Kanunun 81'inci Maddesi Gereği SGK'ya Ödenecek %20'lik Ek Karşılık Primleri" detayına borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak, kaydedilmesi suretiyle yapılmasının uygun olduğu değerlendirilmektedir" şeklindeki görüşü doğrultusunda işlem yapılmaktadır.

www.balioglu.net

Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinde Dönem Ayırıcı Hesapların Kullanılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kurum cevabında "yeni açılan dosyalar için 380-Gelecek Yıllara ait Gelirler Hesapları çalıştırılarak muhasebe kayıtlarına alınmıştır".Denilmektedir. İlgili Muhasebe İşlem Fişleri tarafımıza sunulmuştur.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. **KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 28**
2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 30**
3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 30**
4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 30**
5. **DENETİM GÖRÜŞÜ 31**
6. **DENETİM BULGULARI 31**

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması ve Geriye Dönük Kayıt Yapılması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendi uyarınca, 11.08.2001 tarih ve 24490 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan *"İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği*" kapsamında kurulmuştur.

Söz konusu Yönetmelik'in *"Faaliyet alanı"* başlıklı 2'nci maddesiyle, İşletme faaliyet alanına giren iş ve hizmetler;

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek konularda bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma ve benzeri hizmetleri yapmak, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak,

b) Danışmanlık, uygulama, deney ve analiz yapmak,

c) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek, faaliyet alanları ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün onayı alınmak şartıyla pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak,

olarak belirlenmiştir.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. İşletme Müdürlüğü bünyesinde 1 işletme müdürü (vekaleten), 3 idari memur ve 1 sürekli işçi (Rektörlük görevlendirme) hizmet vermekte olup; işletme müdürü, idari memurun kadroları ve diğerleri özel bütçededir. İşletmenin Saymanlık Müdürlüğünde, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli 1 saymanlık müdürü ve 1 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine

ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan İşletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 2.637.000,00 TL olarak tahmin edilen İşletmenin 2020 bütçe gideri 861.394,36 TL, bütçe geliri ise 788.722,02 TL olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılı bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 1.000,00 TL olup, toplam aktif büyüklüğü ise 256.982,54 TL'dir.

2020 yılı gelir tablosuna göre gelir toplamı 690.358,33 TL, gider toplamı 762.022,80 TL olan Döner Sermaye İşletmesi, yıl sonu itibarıyla dönemi 71.664,47 TL net zararla tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

www.balioglu.net

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,

- Gelir tablosu,
- Envanter defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

www.balioglu.net

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Döner Sermaye İşletmesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması ve Geriye Dönük Kayıt Yapılması

Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe kayıtlarında Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine aykırı olarak yevmiye defterinde boş yevmiye kayıtlarının bulunduğu ve geriye dönük kayıtların yapıldığı tespit edilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin *"Kayıt düzeni ve kayıt düzeltmesi"* başlıklı 40'ıncı maddesinde;

"İşletmelerin muhasebe birimleri, muhasebe işlemlerini, gerçekleşme sırasına göre düzenli bir şekilde hesap dönemi başında "1"den başlamak üzere hesap döneminin sonuna kadar numaralandırarak kaydederler. Muhasebe kayıtları ancak yeni bir muhasebe kaydı ile düzeltilir. Muhasebe belgesinde düzeltme işleminin gerekçesine yer verilir."

"Yevmiye sistemi, muhasebeleştirme belgeleri ve açılış kayıtları" başlıklı 57'nci maddesinde;

"Muhasebe işlemleri, yevmiye tarihi ve müteselsil sıra numarasına göre maddeler hâlinde önce yevmiye defterine kaydedilir; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı hesap defterlerine sistemli bir şekilde dağıtılır.

(2) Muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında "1"den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilir. Yevmiye defteri, büyük defter ve yardımcı hesap defterleri kayıtlarında bu yevmiye tarih ve numaraları esas alınır.

...",

"Kullanılacak defterler" başlıklı 58'inci maddesinde;

"Bu Yönetmeliğin uygulanmasında muhasebe birimlerinde aşağıdaki defterler kullanılır:

www.balioglu.net

a) Yevmiye defteri (Örnek:3); kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarihi ve müteselsil numara sırasıyla ve maddeler hâlinde düzenli olarak yazıldığı defterdir. Yevmiye defterine açılış kaydı yapıldıktan sonra, günlük işlemler muhasebeleştirme belgelerine dayanılarak kaydedilir.

b) Büyük defter (Örnek:4); yevmiye defterinde kayda geçirilmiş olan işlemleri usulüne göre hesaplara dağıtan ve tasnifli olarak bu hesaplarda toplayan defterdir. İşlemler yevmiye tarih ve numara sırasına göre yevmiye defterine kaydedildikten sonra, aynı yevmiye tarih ve numarası ile her bir hesap için açılan büyük defterin ilgili sayfalarına tasnifli olarak kaydedilir.

…",

"Defterlerde kayıt süresi" başlıklı 62'nci maddesinde;

"İşletmelerce yürütülen faaliyetlerin özelliğine uygun olarak gerçekleştirilen işlemlerin, muhasebe sistemindeki düzeni bozmayacak bir süre içinde defterlere kaydedilmesi esastır. Ancak gerçekleşen işlemlerin defterlere kaydı, izinsiz ve geçerli bir nedene dayanmaksızın on günden fazla geciktirilemez." hükümleri yer almaktadır.

www.balioglu.net

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere kamu idaresi tarafından gerçekleştirilen işlemlerin kayda geçirildiği tarih ile hesap dönemi başından yevmiye numaralarının (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar sıralı ve birbirini takip eder şekilde geriye dönük herhangi bir kayıt olmadan verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak yapılan incelemelerde İşletmenin yevmiye kayıtlarında yevmiye numaraları ile yevmiye tarihlerinin uyumlu olmadığı, boş yevmiye numaralarının bulunduğu ve geriye dönük kayıtların yapıldığı tespit edilmiştir.

Sonuç itibarıyla, 2020 mali yılına ilişkin hesap ve işlemlerin incelenmesi sonucunda, işletmeye ait muhasebe kayıtlarında çok sayıda yevmiye maddesinin boş bırakıldığı ve geriye dönük yapılan kaydın mevcut olduğu görülmüştür.

Kamu idaresinin üretmiş olduğu mali rapor ve tabloların güvenilirliği ve doğruluğu, muhasebe sistemindeki yevmiye numaralarının tam ve doğru kayıtları göstermesine bağlıdır. Dolayısıyla da mali tabloların esasını oluşturan muhasebe işlemlerinin temel muhasebe ilkelerine uygun olarak kaydedilmesi, yevmiye numaralarının işlemin yapıldığı tarihi gösterecek şekilde birbirini takip etmesi gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde boş yevmiye numaralarının varlığı, kullanılan muhasebe sisteminde geriye dönük olarak işlem yapılabilmesi sonucunu

doğurur. Geriye dönük kayıt yapılabilmesi ise hatalı muhasebe kayıtlarının varlığı ve bu kayıtların ne zaman düzeltildiği yönünde yapılacak incelemelerin güvenilirliği üzerinde risk oluşturur. Açıklanan nedenlerle, yevmiye numaralarının Yönetmeliğe uygun olarak, geçmişe dönük kayıt olanağını önleyici şekilde atlanmadan sırasıyla verilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında muhasebe kaydı işlemlerinin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yürütüleceği bildirilmiştir. Bulgu konusu yapılan hususun gelecek denetim dönemlerinde izlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

www.balioglu.net